

Český svaz včelařů, z.s.

OKRESNÍ ORGANIZACE KROMĚŘÍŽ

Okresní včelka Máj

3/2022

Vážení členové okresní organizace,

tak jsme přežili zimu ve zdraví, sice počasí nic moc, ale včelky se již začaly stavět vložené mezistěny. Nějaké ztráty jsou vždycky a my všichni se snažíme omezit je na minimum. Mnozí z nás jsou na tom líp, někteří hůře a ti nejsou úplně spokojeni. Měli bychom se proto zamyslet nad příčinami, pokud jsme schopni je odhalit. Pokud neznáme důvod, je třeba takovou situaci důkladně probrat se zkušeným včelařem, nejlépe se sejít společně s okolními včelaři, prodiskutovat problémy a hledat společné řešení. Týká se to všech bez výjimky. Ať děláme cokoliv, musíme zvažovat, co špatného tím můžeme způsobit. Abychom se mohli vyvarovat případných chyb, musíme je nejprve odhalit. Je třeba mít na paměti tuto zásadní pravdu: *Náš největší nepřítel je neznalost*. Je třeba se stále vzdělávat. Jen jak nějaký problém začneme chápat, můžeme dělat efektivní rozhodnutí. Proto se sdružujeme v ČSV, organizujeme přednášky, exkurze a zájezdy, abychom zvýšili svoji odbornost. Bez potřebných vědomostí se včelařit nedalo nikdy a dnes to platí dvojnásob.

Stanislav Doležel

Letošní jubileum

Náš svaz vznikl již před 150 lety a toto jubileum letos oslavíme. Měli bychom se zamyslet, co pro nás znamená, že naši předkové svaz před 150 lety vytvořili a předávali ho svým nástupcům a my bychom ho měli předat našim následovníkům. Někteří z nás nejsou se vším ve Svazu spokojeni. Ti by si měli položit otázku, co pro náš svaz udělali ke spokojenosti své i ostatních členů. A zamyslet se nad odpovědí. Nicméně stále se objevují různí kritici ČSV, většinou z řad nečlenů, ale i někteří členové mají různé výhrady. Ale my nejsme politická strana, kde se objevují různé proudy, my jsme společenství včelařů, jde v zásadě nám o jednu stejnou věc, akorát existují různé názory která cesta (nebo který funkcionář ?) je lepší. A mnohdy je takový názor nesprávný. Například. Před lety se objevil přístroj na ošetření včelstev proti varoóze. Výzkumný ústav jej vyzkoušel a jeho šéf se vyjádřil ve smyslu, že jeho účinnost je asi 50%. Vyslechli jsme si od kritiků Svazu řadu poučení, např. že tento přístroj nevymyslel VÚVČ, tak proto mu dělá negativní reklamu, zkrátka je to pro ně konkurence. Dali jsme tedy na reklamu, koupili jsme dva přístroje, ošetřili na podzim ve dvou obcích tímto zařízením včelstva. Na jaře se nám potvrdilo hodnocení z VÚVČ jako pravdivé, takže tyto dvě obce natírali na jaře zavíčkovaný plod

dolskými léčivý. A přístroje leží dodnes ve skříni. Podobně dopadlo i léčení ultrazvukem. Možná se mýlím, ale ty přístroje, které jsem měl k dispozici mne nepřesvědčili. Z počátku se tyto přístroje dobře prodávaly, dokud včelaři nezjistili, že tudy cesta nevede.

A my funkcionáři svazu děláme vše proto, abychom vám usnadnili přístup k informacím. Ale naši členové musí také umět získaných informací využít. Bohužel, někteří naši členové jsou k našemu snažení naprosto imunní, nesleví ze své pohodlnosti a nepřečtou si mnohdy ani svazový časopis Včelařství, který dostávají každý měsíc do schránky. Je to jako házení hrachu na zeď. Jak známo, na zdi se ani kulička neudrží. Že to dělají k vlastní škodě, na to by se dalo říct jen „dobře jim tak“, ale bohužel není to jen jejich věc. Že tím škodí svým vlastním včelám je jen jedna závažná skutečnost. Ale musím zdůraznit, daleko horší důsledek, který si málo uvědomujeme. Totiž pokud opravdu tito jedinci, možná by bylo blíže pravdě říci skupiny včelařů, nedělají opatření proti nemocem a parazitům tak, jak to situace vyžaduje, to znamená účinně a včas, největší škodu - kromě nich - mají i včelaři v jejich okolí. A na ty apeluji. V současnosti nestačí zabývat se jen situací ve svých vlastních včelstvech, ale je třeba vědět, co se děje v okolí. Je třeba vědět, že zdrojem roztočů a s tím spojených dalších nemocí a problémů jsou zejména okolní problematická včelstva, potažmo včelaři, kteří mají v tuto dobu ještě neošetřená, nebo špatně ošetřená včelstva.

(Zmiňuji se o tom ve svém článku v časopise Včelařství 3/2022). Doporučuji se zamyslet nad jeho otázkou co dělat s množiteli roztočů a hledat řešení ve svém okolí. Nikdo jiný to za vás – k vaší škodě – neudělá). Tak s tím něco udělejme. Možnosti máme. Opět opakuji a podtrhuji. Největší problém je reinvaze. Pro osvěžení paměti – provedeme přeléčení včelstev a za nějakou dobu je máme plné opět plné roztočů. Důvody mohou být dva. Za prvé – léčení až tak úspěšné nebylo, léčivo bylo buď nesprávně aplikováno, nebo roztoči vykazují rezistenci na vložené léčivo. Druhá možnost – a ta je v pravděpodobnější – je výše zmíněná reinvaze z okolních, v této době ještě neošetřených včelstev. A jakmile budou tato včelstva ošetřena, opět si nějaké roztoče přinesou z těch dříve ošetřených, reinvazí opět napadených včelstev. Vypadá to jako bludný kruh, který nemá řešení. A při tom stačí málo, společně organizovat a koordinovat léčení. Jak? Všichni musí začít s léčením v jednom termínu. Je potřeba se občas sejít, společně se dohodnout na způsobu a termínu léčení. A co je nejdůležitější? Přesvědčit se, že vše probíhá podle domluvy. Tedy kontrola. Jiná cesta z tohoto bludného kruhu není. Je známo, že v současnosti jsou roztoči přenašeči dalších původců nemocí a proto jsou stále větší problémy s udržením zdravotního stavu včelstev na přijatelné úrovni. Už zdaleka nestačí vložit koncem července Gabony do včelstev, jako tomu bylo ještě před pár lety. Tedy určitě ne v převčelených oblastech a takových je u nás většina. Vidíme dlouhé řady úlů, vypadá to jako řadovky na sídlišti. Na to včelstva za miliony let existence na Zemi nebyla zvyklá, protože obývala dutiny daleko od sebe, rovnoměrně ve volné krajině. Za posledních pár století, kdy si lidé začali přinášet včelstva blíže k obydlí a tak se zvyšovala koncentrace na jednom místě, se včely s touto situací těžko vyrovnávají. Proto je běžný jev zalétávání včel do sousedních úlů a tím se zcela logicky snadno šíří různé nemoci a paraziti. Tím, že je více včelstev na stanovišti vznikla určitá nerovnováha v přírodě a tomto případě hraje nemoc úlohu regulátora. To je jeden problém. Další je, že se u některých léčiv objevuje rezistence, to znamená že jejich účinek se snižuje. Již jsem minule napsal, že roztoči, kteří přežijí léčbu nějakým přípravkem, mohou si tuto odolnost vůči některým léčivům udržet a předávat ji dále svým potomkům. Pak největší chybou je opakování léčení stejným léčivem, nebo zvyšování účinné dávky. Ti roztoči kteří léčbu přežili, buď byli zasaženi malou dávkou léčiva, nebo již na ně léčivo nepůsobí, jsou tedy rezistentní. Proto je dobré každé následující léčebné opatření provádět léčivem s jinou účinnou látkou, případně využívat další zootechnické metody jako izolátory a odstraňování zavíčkovaného plodu. Je jen malá

pravděpodobnost, že roztoč je rezistentní vůči více látkám. Jen tak můžeme omezit vznik rezistentních roztočů. Prostě některou účinnou látku je roztoč schopen přežít a dále si tuto vlastnost udržet, ovšem následující jiná látka ho zahubí a tak se přeruší pokračování dalších generací těchto rezistentních roztočů. Jsou známy případy, kdy v některých oblastech některý lék již nezabíral, přestal se tedy používat a po čase se zjistilo, že opět působil dobře. Evidentně jiná účinná látka zlikvidovala tento rezistentní kmen roztočů. Mám na paměti slova bývalého ředitele našeho výzkumného ústavu, který zdůrazňoval potřebu střídat při následujícím léčení různá léčiva. Toto řešení se nabízí, naštěstí je v současnosti léčiv na trhu více. Máme k tomu kromě dołských léčiv organické kyseliny, jen je třeba se s nimi naučit pracovat. Podle mých zkušeností v našem okrese některé ZO objednávají léta stále stejné léčivo, soudě podle objednávek se v tomto neposunuli ani o krok. Některé naopak tvrdou chemii vůbec nepoužívají, vystačí si s organickými kyselinami, thymolem a ještě využívají léčbu teplem. Vše záleží na tom, k jakým informacím se jejich členové dostanou. Ale hlavně jak se sami členové seznamují s novinkami a pak po nich aktivně pátrají, nebo naopak pasívně čekají co jim výbor, který jede v mnoha případech roky ve starých kolejích, zajistí a naservíruje. Takže opět připomínám potřebu vzdělávat se. Ve škole nám dříve citovali jednoho klasika – „učit se, učit se“.... to třetí jsem už zapomněl. Ze svých zkušeností mohu potvrdit, že po provedené přednášce v jedné ZO se mi začali ozývat její členové s žádostí o zajištění jiných léčiv, než jim jejich ZO léta poskytuje. Tím zdaleka nechci vyzdvihovat jedna léčiva na úkor druhých. Pouze je třeba připravit roztočům koktejl různých látek, aby při každém dalším ošetření byla následující generace roztočů zasažena jinou látkou. Tímto způsobem léčby bychom výrazně ztížili roztočům možnost vzniku rezistentních kmenů a tak bychom udrželi odpovídající účinnost léčiv. A znovu připomínám, provádět tyto léčebné zásahy koordinovaně, tedy ošetřit včelstva v co nejširším okolí stejném termínu. Některé myšlenky jste již slyšeli nebo četli, ale opakování je matka moudrosti a je třeba, aby se tato základní opatření trvale usadila v hlavách včelařů. Okresní organizace je schopna vám zajistit všechna léčiva prostřednictvím vaší ZO. Máme přes 700 členů a proto není v našich silách zajišťovat idividuálně pro jednotlivé členy léčiva nebo matky. Ostatně na to máme ZO a Okresní organizace je schopna pro ZO zajistit veškerý servis.

František Rudý

Dotace ZL kraj

Na webu ZL kraje si můžeme přečíst VÝSLEDKY ROZHODNUTÍ ORGÁNŮ KRAJE O POSKYTNUTÍ PROGRAMOVÉ DOTACE. Bylo rozděleno 1 483 800,00 Kč a dotaci do výše 12 000 dostalo 128 včelařů ZL kraje, kteří si o dotaci požádali a splnili daná kritéria. Přestože jsme na různých místech upozorňovali na možnost podat si žádost, většina včelařů našeho okresu tuto příležitost nevyužila. Je to škoda. Vypadá to, že 12 000 Kč většině včelařů nestojí za námahu si něco nového pořídit. Také jsou stále případy, kdy se mne včelaři ptají, zda budou nějaké dotace. Moje odpověď je: UŽ BYLY! Kdyby jste pozorně četli Zpravodaj, informace by vám neunikla. Mohli jste dostat 12 000kč. K tomu není co dodat.

Oblastní kolo Zlatá včela proběhlo 23.4. 2022 v Kroměříži

V sobotu 23.4. 2022 proběhlo oblastní kolo Zlaté včely 2022. Soutěž se konala na půdě TSOŠ veterinární Kroměříž. Celkem se zúčastnilo 49 soutěžících z celého zlínského kraje. Zúčastnilo se celkem 11 kroužků a to z Luhačovic s vedoucím Pavlem Horákem, z Hradčovic pod vedením Jiřího Stušky, ze Sehradice s Ladislavem Šimoníkem, z Traplic s Josefem Ančincem, z Valašské Bystřice s Jaroslavem Machýčkem, z Bystřice pod Hostýnem s Karlem Zahradníkem, z Uherského Brodu pod vedením Jiřího Sladkého, z Buchlovic s Miroslavem Smatanou, ze Sazovic s Jitkou Kučerovou, z Napajedel s Ladislavem Žaludkem a z Osvětiman se Štefanem Strýčkem. Včelařici porovnávali své znalosti v botanice, poznávali včelařské pomůcky, zkoušeli uhodnout co skrývají mikroskopy a porovnali i své praktické dovednosti. Samozřejmě nechyběl ani test včelařských znalostí. Klání bylo velmi vyrovnané a pro účastníky vyčerpávající. Pro mnohé to byla vůbec první zkušenost s takovou soutěží. Odměnou všem byl výlet do Podzámecké zahrady na komentovanou prohlídku, kterou absolvovali pohodlně usazeni ve vláčku.

A jak to všechno dopadlo?

V kategorii mladších žáků vyhrála Tereza Mrvová z VKM Osvětimany. Druhé místo obsadil Eduard Kolda z VKM Bystřice pod Hostýnem a třetí místo Ivo Papežík taktéž z VKM Bystřice pod Hostýnem. Letos postupují do celostátního kola i zástupci mladší kategorie a tak kromě výše zmíněných bude Zlínský kraj reprezentovat ještě Nikol Frydrychová z VKM Valašská Bystřice a Matyáš Miko z VKM Luhačovice. Jako náhradník bude svou šanci vyhlížet Jiří Stuška z VKM Hradčovice.

V kategorii starších žáků zvítězila Kateřina Rašticová z VKM Uherský Brod. Druhé místo obsadil Josef Lisoněk, taktéž z VKM Uherský Brod a třetí místo vybojovala Nikol Melichaříková z VKM Valašská Bystřice. Do celostátního kola se probojovala ještě Ema Šenovská z VKM Sehradice a náhradnicí je Tereza Rašticová z VKM Uherský Brod.

Výherci na prvních pěti místech si odvezli hodnotné ceny. Tyto dodal, v podobě úlu, rojáku a bedny na rámy, pan Buřinský a další dvě přepravní bedny dodal pan Strýček. Tímto bych oběma velice ráda poděkovala.

Musím všechny pochválit s jakou vervou se vrhli na plnění úkolů a za sebe můžu říci, že včelařská budoucnost je v dobrých rukou. Velké dík patří také všem vedoucím včelařských kroužků, že věnují svůj čas a znalosti výchově další generace včelařů. Toto je činnost velmi důležitá, ale občas nedocenená. Poděkování patří také celému realizačnímu týmu, bez kterého by tato akce vůbec neproběhla a zvláštní poděkování pak panu Miroslavu Smatanovi za jeho IT podporu, znalosti, zkušenosti a odhodlání.

Doufejme, že situace dovolí a podobné akce se budou konat častěji, protože není důležité kdo zvítězil, ale že jsme se sešli. Že jsme navázali nová přátelství, utužili stávající přátelství a předali si zkušenosti.

Za realizační tým Lucie Pecková

Matky v roce 2022

Ozvalo se nám několik zájemců o matky. Samozřejmě nás to těší. Jak bylo uvedeno, jsme schopni a ochotni vám je zajistit. Jak bylo výše uvedeno, měli byste se dát dohromady přes vaši ZO a my vám je zajistíme až do ZO hromadně. Poštovné něco stojí a tak doporučuji domluvit se a odebrat naráz aspoň 10 matek. Samozřejmě zajistíme i jednu, ale asi sami cítíte, že by bylo divné, kdyby do jedné ZO přišlo na různé adresy 10 zásilek po jedné matce. V naší mateřské ZO Chvalčov – Podhostýnsko to takto funguje již čtyři roky, přestože ZO vznikla teprve před dvěma lety. Takže spolupráce a aktivita několika včelařů dala impuls, přidali se další a to pak již logicky vedlo ke vzniku nové ZO, i když původní záměr byl jiný. Zvýšit aktivitu členů. Toto není návod k rozbíjení organizace, ale k větší aktivitě řadových členů a funkcionářů, které jste si zvolili a kteří by pro vás měli něco udělat. A když to nepůjde shora, musí to jít od členské základny. Ale pokud po někom něco chcete, musíte být ochotni také něco pro to udělat a jak se říká, také přiložit ruku k dílu. Takže nečekejte pasivně a začněte tím, že zorganizujete nákup matek pro okolí, tím zlepšíte genofond. Protože vaše včelstva budou mít v okolí trubce po kvalitních matkách, všichni tím jenom získáte.

Matky pro vás

Slíbili jsme vám možnost objednání matek. Již se ozvalo několik včelařů, zájemců o matky, organická léčiva a podobně. Není v našich silách zajistit individuální dodání každému jednotlivému členu, zájemci z našeho okresu, bez vašeho přičinění. To není výmluva. Je třeba vědět, že členů máme 740, základních organizací je v okrese 10. Okresní organizace ČSV Kroměříž je tu sice pro vás, členy, ale prostřednictvím vašich ZO, jinak bychom to nezvládli. Děláme to zadarmo ve svém volném čase. Matky jsme schopni zajistit přes vaši ZO pro všechny zájemce o matky. Všichni jsme organizováni a proto se domluvte v ZO a my vám zajistíme hromadné dodání matek na určenou adresu. Pokud to chcete řešit individuálně, dostanete od nás kontakt a zajistíte si matku sami. Zatím zajišťujeme matky od několika námi ověřených chovatelů od Chlumce nad Cidlinou, kteří odchovávají matky F1, to znamená dcery po inseminovaných matkách. V nabídce jsou matky F1 linie Singer po matce z Kývalky a F1 linie Sklenar po matce od Vitka Marady. Dále od př. Srkaly z Kelče, ten chová z materiálu dodaného ze Slovinska a ještě ze stanice Žeravice u Přerova, která patří Výzkumnému ústavu Včelařskému v Dole. Přímo od Vitka Marady jsme matky zatím neobjednávali, protože jsme spokojeni s materiálem od našich dodavatelů, s kterými se osobně známe a jejich chovy jsme si prohlédli. (Vít Marada má letos matky oplozené v Hovoranech za 600 Kč vyprodány). A také při větší dodávce je možno domluvit nějakou slevu. V loňském roce jsme za matky platili 400 Kč a poštovné stálo 70 Kč. Letos jsme zatím o cenách nejednali, doufáme, že se nezvýší. Budeme včas informovat.

Pro zájemce o matky Vítka Marady otiskujeme informaci z jeho webových stránek:

Včelí matka Sklenar z oplozovací stanice Hirschgrund **1700 Kč (68 €) ****

Inseminovaná včelí matka **2500 Kč (100 €)**

* Pro zahraniční včelaře je včelí matka dražší, protože na ni není dotace z EU.

** Při nákupu 10 matek je jedenáctá zdarma.

Včelí matka Sklenar F1 oplozená v Hovoranech

Od 1994 produkujeme matky Sklenar F1 oplozované v Hovoranech, které jsme prodávali a rozdávali do svého okolí. Trubci od těchto matek z našeho okolí se nám vraceli zpět oplodňovat naše matičky a protože trubec nese geny svých prarodičů (z neoplozeného vajíčka, nemá geny svého otce), nazýval jsem tyto trubce čistými Sklenáry. Asi po třech letech snažení byl znát markantní rozdíl v mírnosti mezi matkami oplozenými v Hovoranech nebo někde na kočovném stanovišti 10 – 20 km vzdáleném. Na rok 2022 bereme objednávky nezávazně, protože je pro nás prioritou chov na stanici v Rakousku.

Včelí matka Sklenar z oplozovací stanice Hirschgrund

Od roku 2012 se podílíme na chovu matek kmene Sklenar na oplozovací stanici Hirschgrund u Mistelbachu (www.sklenarbiene.at).

Naše provozní metoda ošetřování včelstev je podřizována chovu matek. Velmi přísně je posuzována mírnost včelstev, sezení na plástech, rojivost a veškerý odebraný med je zvážen. Také testujeme čistící pud. Každoročně měníme asi 60% matek.

Matky chováme metodou při matce, max. 12 matečnicků na včelstvo, popřípadě v osiřelých sběrných oddělcích. Oplozování matek probíhá jen v oplodňáčcích.

Inseminovaná včelí matka

V letošním roce plánujeme nainseminovat asi 50 matek. Inseminaci provede Ing. Titěra z VÚVČ Dol. Polovinu matek nabídneme k prodeji.

Kontakt: tel:603300729

vitek022@seznam.cz

Více zde: <https://marada.webnode.cz/chov-matek-/>

Léčiva

Slíbili jsme vám zajištění léčiv, zde je nabídka. Léčiva z VÚVČ v Dole jistě máte všichni objednané, co pro vás máme je kyselina mravenčí 65% a kyselina mravenčí 85%. K její aplikaci přímo do úlů máme na skladě odparné desky HOBRAFILT. Také si můžete objednat další léčebné prostředky. Je to kyselina šťavelová navážená v dávkách na 250 ml, 500 ml a 1000ml, tedy příslušnou dávku rozpustíte v odpovídajícím množství cukerného roztoku a aplikujete na včely v uličkách. Dále kyselinu mléčnou k postřiku včel na rámku v koncentraci 15%, tedy přímo k použití do postřikovače, nebo k. mléčnou 80%, tu je třeba nejprve naředit na 15% roztok. Ovšem pozor při ředění. Kys. mléčná se dává v gramech, protože má větší hustotu než voda, voda se doplňuje v mililitrech. Takže je potřeba citlivá váha i odměrný válec. Dále vám zajistíme léčiva na bázi Thymolu a to Apiguard a Thymovar. Pokud něco z toho chcete zajistit, nenechávejte to na poslední chvíli. Léčiva průběžně objednávané, ale chvíli trvá než je dodavatel vyskladní a zašle. Objednávejte přes své základní organizace.

A končíme, budeme se věnovat včelám!!!!